

ské republiky po odpykání trestu, ze zmatečného důvodu § 281 č. 11 tr. ř. Zmateční stížnost je odůvodněna. Rozsudek dovolává se dotyčně ustanovení § 249, 2. odst. tr. z. a odůvodňuje výrok ohrožením zájmů státu a celku skutkem obžalovaného, pročez jeví se účelným, jej jako cizince, který by po odpykání trestu řetězový obchod zajiště dále provozoval, z československé republiky vykázati ve smyslu § 249, odst. 2 tr. z. a per analogiam § 522 tr. z. Avšak výrok tento jest nezákonný, jím překročil soud své právo trestné a nutno rozsudek v bodu tom, vyhovující oprávněné zmateční stížnosti obžalovaného, zrušiti a tím výrok tento odstraniti. Již v druhém odst. § 5. zákona ze dne 27. října 1862 ř. z. č. 87, na ochranu osobní svobody výslovně je nařízeno, že nikdo, vyjímaje případy zákonem označené, nesmí býti z určitého místa neb určité oblasti vyhostěn. Pro vypovězení obžalovaného v přítomném případě chybí však zákonný podklad § 249, odst. 2 tr. z., jehož se rozsudek dovolává, vyslovuje toliko, že vypovězení z veškerých zemí býv. rakouského státu má místa jen u cizozemců, neupravuje však vůbec otázku, kdy na vypovězení může soudem býti uznáno. Ani § 465 tr. z., jenž ustanovuje trest pro přestupek podílnictví na krádeži, ani cís. nař. o předražování, dle něhož trest v přítomném případě byl vyměřen, nezná trestu vypovězení z oblasti státu po odpykání trestu. Analogie § 522 tr. z. jest však dle zásady v § 259 tr. z. vytknuté, že pro trestní čin určený způsob trestu nesmí býti vůbec (krom výjimek § 260 až 262 a 266 tr. z., jež tuto místa nemají) zaměněn, zásadně vyloučena. Také zosřtení trestu ve smyslu § 250 tr. z. spojením více jednotlivých trestů omezeno jest v tomto paragrafu výslovně na případy, pro které v zákonu trestním jest určeno. Jelikož dle toho chybí pro výrok v odpor vzatý jakýkoli zákonný podklad, bylo zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti a uznati tak, jak shora uvedeno. Podotýká se, že by v daném případě mohl o vyhostění obžalovaného rozhodovati toliko úřad politický.

Čís. 91.

Předražování. Čeho vyhledává se k subjektivní stránce deliktu?

(Rozh. ze dne 18. října 1919, Kr II 108/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Františka J., do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Brně ze dne 8. dubna 1919, jímž vinným byl uznán přečinem řetězového obchodu podle § 23, č. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z. — mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska § 281 č. 9 a) tr. ř. namítá stížnost proti rozsudku, že, není-li v ustanovení § 23, č. 4 císařského nařízení zmínky o vině subjektivní, je to zbytečné se zřetelem na všeobecné ustanovení § 1. tr. z., zlý úmysl pak že obžalovanému nebyl dokázán, zvláště, když prý si obžalovaný nebyl ani vědom, že se dopouští trestného činu. Ustanovení § 1. tr. z. však místa tu nemá, poněvadž nejde o zločin ani o delikt, k jakému se zlého úmyslu vyžaduje dle speciálního zákona, nýbrž o přečin, k jehož skutkové podstatě stačí dle § 238 tr. z. po stránce subjektivní, že bylo

jednáno proti zákazu. Správno je arci, praví-li stížnost zmateční, že činu trestného lze se dopustiti jenom vědomě. Přestoupení zákazu nebylo by trestno, kdyby je nebylo lze přičítati pachateli k vině a k té je v první řadě třeba, by si byl pachatel vědom svého činu v oněch směrech, jež se stanoviska práva trestního mají význam. Je-li činem, o jehož posouzení se stanoviska práva trestního jde, jednání obchodní, přichází z důsledků jeho v úvahu zejména okolnost, že činnost obchodní je činností výdělečnou, při níž její náklad a zisk přesouvá se na kupce a v poslední řadě na spotřebitele zboží. Tohoto pojmově nutného následku své činnosti pak si obchodující, zejména obchodník z povolání, nemůže býti nevědom. Není proto ani třeba, by bylo zvláště zjišťováno vědomí obchodníkovy, že činnost jeho spotřebiteli zboží zdražila. Předpokládá se po zákonu právem, jakmile čin sám je přičítatelný. Obchoduje-li pak se řetězově, t. j. způsobem se stanoviska celku hospodářsky neodůvodněným a zbytečným, kupuje-li a prodává-li se nikoliv ve funkci nutného sprostředkovatele přechodu zboží z výroby do spotřeby, nýbrž jen ve snaze využití příležitosti k nabytí vlastních prospěchů, nastávají účinky, jímž brániti chce § 23. č. 4 cís. nař. svým zákazem, nucen je totiž spotřebitel, zaplatiti v ceně zboží také obnos, o jehož vyzískání šlo činiteli vsunuvšímu se hospodářsky bezdůvodně ve zmíněnou shora řadu činitelů hospodářsky nutných, nehledě ani k dalším pro spotřebitele škodlivým důsledkům takové činnosti, jakým je zdržení zboží na pochodu z výroby do spotřeby.

Z tohoto hlediska posuzován jeví se čin obžalovaného přímo školním příkladem obchodování řetězového. Obžalovaný, sám řezník, koupil příležitostně cestou na masný trh v Brně uvnitř trhu pro prodej již upravené prase od řezníka, tedy nikoliv od pěstitele, nýbrž od obchodníka způsobilého vlastní činností přivést je do rozprodeje spotřebitelům, a prodal je hned na to s výdělkem na tržišti samém jinému řezníku, tedy zase nikoliv spotřebiteli, nýbrž dalšímu obchodníku. Tím učinil vše, čeho je po stránce objektivní třeba k naplnění skutkové podstaty první věty § 23. č. 4 cís. nař. Po stránce subjektivní pak stačí, jak řečeno, že činu svého nedopustil se mimo hranice jeho přičítatelnosti. Uvědomění si, že páše čin nedovolený, nebylo třeba k trestnosti skutku, neboť hospodářského významu svého činu nemohl si obžalovaný býti nevědom, a neznalostí zákazu vysloveného by i zákonem speciálním nelze se nikomu brániti (§§ 3 a 233 tr. z.). Rovněž je pro skutkovou podstatu zmíněného přechodu lhostejno, znal-li či neznal-li obžalovaný ceny maximální. Ceny ty měly by význam jen se stanoviska § 20 cís. nařízení, pro kterýžto delikt však obžalovaný nebyl odsouzen.

Čís. 92.

Porážkový list, vystavený dle min. nařízení ze dne 9. září 1916 čís. 298 ř. z., jest listinou veřejnou po rozumu § 199 písm. d) tr. zák.

Zda větší či menší důležitosti jsou okolnosti, osvědčené listinou veřejnou, je pro její ochranu § 199 písm. d) tr. zák. lhostejno.

(Rozh. ze dne 23. října 1919, Kr I 365/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Václava H. do rozsudku krajského soudu